

SPIS TREŚCI

Część I

1. PROSPERITYWA STARZENIA SIĘ CZŁOWIEKA 3

1.1. Podstawy biologicznego starzenia się organizmu człowieka oraz mechanizmy starzenia się - Kornelia Szpiroń-Barnasiewicz 3

1.1.1. Zmiany strukturalne i reprezentowane w wielu podzestwach 3

1.1.2. Mechanizmy starzenia się człowieka 9

1.1.3. Teoria stochastyczna 10

1.1.4. Teoria niestochastyczna 11

1.1.5. Teoria genetyczna 11

1.1.6. Podsumowanie 12

1.2. Łagodne zaburzenia poznawcze - Anna Bilińska 13

1.2.1. Wprowadzenie 13

1.2.2. Kryteria diagnostyczne i obszar kliniczny łagodnych zaburzeń poznawczych 14

1.2.3. Predyktory kursu i łagodnych zaburzeń poznawczych do stopnia 16

1.2.4. Rozpoznanie diagnozy neuropsychologicznej łagodnych zaburzeń poznawczych 16

1.2.5. Zaburzenia neuropsychiatryczne w łagodnych zaburzeniach poznawczych 14

1.2.6. Leczenie i przewojska łagodnych zaburzeń poznawczych 27

1.2.7. Podsumowanie 28

2. METODY I NARZĘDZIA SZKAŁ WYKŁADAJĄCYCH O STAN STARZENIA 29

2.1. Anna Kucharska, Wiesław Polack, Irene Krolska 29

2.2. Popycie rewalidacji w odniesieniu do seniora 33

2.3. Rewalidacja obszarów i przestrzeni publicznych jako element polityki senioralnej 35

2.4. Niekiedy metody rewalidacji i działania rewalidacyjne dotychczas widać stanęły 36

2.4.1. Edukacja rewalidacyjna 36

2.4.2. Baza seniora 40

2.5. Podsumowanie 41

1. WYBRANE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA BIO-PSYCHO-SPOŁECZNEGO OSOBY W STANIE WIEKU 45

- 1.1. Rolę osób w starszym wieku w rodzinie i społeczeństwie - Roman Osowski 45
 - 1.1.1. Wstęp 45
 - 1.1.2. Problemy uczestnictwa osób w okresie późnej dorosłości w życiu społecznym 46
 - 1.1.3. Aktywność i uczestnictwo jako konieczność życiowa i wyraz osobistej odpowiedzialności 48
 - 1.1.4. Zawarcie więzi rodzinnych i uczestnictwo w życiu rodzinnym w wieku starszym 50
 - 1.1.5. Wydarzenia krytyczne okresu późnej dorosłości 55
 - 1.1.6. Kierunki wsparcia osób w okresie starszym 58
 - 1.1.7. Podsumowanie 63
- 1.2. Medycyna i metody wspomagania funkcjonowania pozumysłowego osób starszych - Józefa Jago-Lamparska 66
 - 1.2.1. Fizjologia neuropozumienia w okresie starości 66
 - 1.2.2. Tworzący funkcje pozumysłowe 68
 - 1.2.3. Stymulacja pozumienia 71
 - 1.2.4. Rehabilitacja pozumienia 73
 - 1.2.5. Podsumowanie 74
- 1.3. Rehabilitacja osób w starszym wieku - metody i formy oddziaływania - Maria Podgórska 76
 - 1.3.1. Specyfika rehabilitacji osób starszych - pojęcie rewalidacji i rehabilitacji 76
 - 1.3.2. Wpływ aktywności ruchowej na organizm osoby starzej 77
 - 1.3.3. Wpływy doświadczeń fizjoterapii i aktywności fizycznej osób starszych 78
 - 1.3.4. Procentowanie i kwestia oceny starości 79
 - 1.3.5. Przykładowe formy i metody stosowane w rehabilitacji osób starszych 79
 - 1.3.6. Podsumowanie 81
- 1.4. Przeciwy przemocy wobec osób starszych, metody zapobiegania i pomocy - Magdalena Iszko 85
 - 1.4.1. Przemoc wobec osób starszych - definicja i występowanie 85
 - 1.4.2. Rodzaje przemocy wobec osób starszych 86
 - 1.4.3. Czynniki warunkujące rozwój przemocy na życie ofiary przemocy 88
 - 1.4.4. Rozpoznanie objawów stosowania przemocy 89
 - 1.4.5. Postępowanie w przypadku wystąpienia przemocy 90

- 3.4.6. Zapobieganie przemocy 93
- 3.4.7. Podsumowanie 94
- 3.5. Stereotypy starości i starzenia się - Magdalena Lisowska 98
- 3.5.1. Definicja stereotypu 98
- 3.5.2. Geneza stereotypów starości 99
- 3.5.3. Znaczenie przekazu stereotypów starości 100
- 3.5.4. Konsekwencje stereotypów starości 101
- 3.5.5. Metody przeciwdziałania stereotypom i eliminowania agencji 107
- 3.5.6. Podsumowanie 109
- 3.6. Samozachodność osób starszych się - Magdalena Lisowska 111
- 3.6.1. Pojęcie samozachodności 111
- 3.6.2. Obraz samozachodności osób w okresie późnej dorosłości 116
- 3.6.3. Czynniki determinujące aktywność seksualną seniorów 119
- 3.6.4. Podsumowanie 121
4. FORMY ORGANIZACJI OPIEKI NAD OSOBAMI W STARZYM WIEKU 125
- 4.1. Aspekty organizacyjne opieki instytucjonalnej nad osobami w starszym wieku w Polsce i na świecie - Eliza Marzec 125
- 4.1.1. Umieszczanie w miejscu opieki nad osobami w starszym wieku 125
- 4.1.2. Formy organizacyjne opieki nad osobami starszymi w Polsce i na świecie 128
- 4.1.3. Opieka długoterminowa medyczna 131
- 4.1.4. Podsumowanie 135
- 4.2. Rola PZD w opiece nad osobami starszymi - Renata Gorczyńska 137
- 4.2.1. Spółczesne demograficzne warunki świadczenia świadczenia opieki nad osobami starszymi 137
- 4.2.2. Rola podstawowej opieki zdrowotnej w opiece nad osobami starszymi 140
- 4.2.3. Rola pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej wobec starszych podopiecznych 141
- 4.2.4. Podsumowanie 141
- 4.3. Rola pomocy społecznej w opiece nad osobami starszymi - Iwona Łoniewska 147
- 4.3.1. Cel, zadania, rodzaje świadczeń i tryb ich udzielania oraz organizacja pomocy społecznej 147
- 4.3.2. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 150
- 4.3.3. Świadczenie pomocy społecznej i pomocy społecznej 151
- 4.3.4. Specyficzne problemy pielęgnacyjne osób mieszkających w domach pomocy społecznej 152
- 4.3.5. Podsumowanie 155

1. WYBRANE ASPEKTY OPLEKI MEDYCZNEJ W GERIATRII - Kornelia Rydzewska-
Kucharska 153

1.1. Wprowadzenie 157

1.2. Problem wielofunkcyjności i specyfika problemów zdrowotnych pacjentów
w starszym wieku 159

1.3. Problemy opieki nad osobami starszymi w Polsce 160

1.4. Wybrane aspekty opieki medycznej i pielęgniarstwa 164

1.5. Podsumowanie 167

4. CAŁOŚCIOWA OCENA GERIATRYCZNA - Żyła Beata Wajszel 169

4.1. Całościowa ocena geriatryczna jako standard w ocenie ludzi starszych 169

4.2. Zespołowe podejście geriatryczne 170

4.3. Cel i zakresowe obszary geriatrycznej 171

4.4. Struktura i skala procesu całokształtowego geriatrycznej 173

4.5. Podsumowanie 175

**1. WIELKI PROBLEM GERIATRYCZNY - ROLA ZESPÓŁU TERAPIEUTYCZNEGO
W OPLECE NAD PACJENTEM** - Żyła Beata Wajszel, Barbara Biał 177

1.1. Wprowadzenie 177

1.2. Zaburzenia funkcji rektalnej 179

1.2.1. Występowanie, przyczyny i następstwa niestrymania moczu 179

1.2.2. Diagnostyka i postępowanie w niestrymaniu moczu 180

1.2.3. Niestrymianie stolca jako problem geriatryczny 181

1.3. Opadki 183

1.4. Zespoły stepeniowe i depresja wieku podeszłego 186

1.4.1. Występowanie i podstawy patofizjologiczne stepienia 186

1.4.2. Kryteria rozpoznawania i skala kliniczny stepienia 186

1.4.3. Terapia stepienia 188

1.4.4. Depresja wieku podeszłego 188

1.5. Zespoły spłatania 190

1.6. Geriatryczny zespół jarzgowy 191

**8. WYBRANE ASPEKTY ROLI PIELĘGNIARÓW W FARMACOTERAPII OSÓB W PODESTYM
WIEKU** - Elżbieta Kucharska-Kubiś, Marzena Lipińska, Marek Szczepański 195

8.1. Wprowadzenie 195

8.2. Ogólne zasady przygotowywania, podawania i przechowywania leków stosowanych
pielęgniarką 199

8.3. Ogólne niedrogiwrażliwość związane z podawaniem leków 200

8.4. Polipragmatyka, politerapia, niedostateczne leżenie 202

8.5. Geriatryczny Zespół Jarzgowy w aspekcie pracy pielęgniarki 207

- 8.6. Przegląd niepowodzeń leczenia u osób w podeszłym wieku 120
- 8.7. Podsumowanie zasady stosowania leków w wieku podeszłym 121
- 8.8. Przygotowanie choroby do przyjmowania leków w domu 122
- 8.9. Metody oceny wywiązania recept przez pielęgniarkę 123
- 8.10. Podsumowanie 124
9. DOKŁAD PIELĘGNIARKI PACJENTA GERIATRYCZNEGO NA PRZYKŁADZIE
CIEKÓWKO Z CHOROBY - Marta Muszala, Zdzisław Bartoń 128
- 9.1. Wprowadzenie 129
- 9.2. Określenie potrzebnego klinicznego celu terapii w wieku starszym 130
- 9.2.1. Studium przypadku pacjenta geriatrycznego z cukrzycą 132
- 9.3. Podsumowanie 140
10. WYBÓR ASPEKTU FIZJOLOGICZNEGO OSOBY W STARZĄCYM WIEKU 143
- 10.1. Podsumowanie aspekty pielęgnacji i komunikacji z osobami starszymi -
Marta Kucowicz 143
- 10.1.1. Pielęgnacja skóry osób w podeszłym wieku oraz profilaktyka odleżyn 143
- 10.1.2. Podsumowanie 149
- 10.1.3. Postępowanie pielęgnacyjne wobec chorego z dysfagią: naruszenie ścieżki
i ryzyko 150
- 10.1.4. Podsumowanie 153
- 10.2. Pielęgnowanie osób ze schorzeniami układu moczowo-płciowego -
Grzegorz Fija 155
- 10.2.1. Zmiany fizjologiczne układu moczowego 155
- 10.2.2. Zakażenia układu moczowego 156
- 10.2.3. Objawy kliniczne 157
- 10.2.4. Kryteria diagnostyczne 157
- 10.2.5. Rola pielęgniarki w procesie diagnostycznym, działaniach opielęgnacyjno-
pielęgnacyjnych, leczeniu, profilaktyce i edukacji 158
- 10.2.6. Podsumowanie 161
- 10.3. Pielęgnowanie osób w starszym wieku ze schorzeniami onkologicznymi -
Marta Kucowicz 163
- 10.3.1. Epidemiologia i ogólna charakterystyka chorób nowotworowych u osób
w starszym wieku 163
- 10.3.2. Opieka pielęgniarstwa nad osobą starczą z chorobą nowotworową 164
- 10.3.3. Opieka nad osobą starczą podległą chemioterapii 171
- 10.3.4. Radioterapia u osób w starszym wieku 174
- 10.3.5. Opieka nad osobą starczą z zespołem bólowym nowotworowej 177
- 10.3.6. Podsumowanie 178

- 10.4. Piętnowanie pacjentów w starszym wieku ze schorzeniami narządu wzroku – (na forum, Symptom, Katarakty) 310
 - 10.4.1. Zadań 310
 - 10.4.2. Jednostki 314
 - 10.4.3. Decyzowanie planu i czasu leczenia z wiekiem 318
 - 10.4.4. Diagnoza pielęgnarska pacjenta w podstarłym wieku ze schorzeniami narządu wzroku 320
 - 10.4.5. Psychologiczne aspekty opieki nad osobą w podstarłym wieku ze schorzeniami narządu wzroku 324
 - 10.4.6. Podsumowanie 326
- 10.5. Wpływane aspekty i zasady żywienia osób starszych – (Alma, Jacek) 324
 - 10.5.1. Zasady żywieniowe układu pokarmowego – wpływ na przyjmowanie składników odżywczych 324
 - 10.5.2. Zasady w składzie ciała pochodzący z wiekiem 326
 - 10.5.3. Metody ewaluacji sposobu żywienia oraz stanu odżywienia 327
 - 10.5.4. Ogólne zasady oraz odstępstwa w żywieniu osób starszych 328
 - 10.5.5. Sposoby wzbogacania diety seniora 332
 - 10.5.6. Podsumowanie 334
11. STĘPIENIA – DIAGNOSTYKA, LECZENIE I PREWENCJA – (Robert, Justyna, Katarzyna, Justyna) 337
- 11.1. Wprowadzenie, definicja stępienia, informacja wstępna 337
 - 11.1.1. Choroby powodujące stępienie 338
 - 11.1.2. Kiedy i czego może wystąpić problem 339
- 11.2. Objawy psychiatryczne i neurologiczne towarzyszące stępieniu 339
- 11.3. Metody diagnostyki pacjenta z stępieniem 339
 - 11.3.1. Rozpoznanie choroby 339
 - 11.3.2. Specyfika podstawowych chorób powodujących stępienie 344
- 11.4. Problemy neurologiczne towarzyszące stępieniu i sposoby postępowania w konkretnych przypadkach 345
 - 11.4.1. Problemy psychologiczne 345
 - 11.4.2. Problemy fizyczne 349
- 11.5. Leczenie farmakologiczne i pozafarmakologiczne 349
- 11.6. Podsumowanie 350
12. SZALCZERNIA I INNE STANOWISKA – (JACEK, KATARZYNA, PREWENCJA) – (Katarzyna, Pola) 357
- 12.1. Wstęp 357
- 12.2. Czynnik ryzyka rozwoju schorzenia osób starszych od schorzeń i zaburzeń 358

12.3. Uszczelnienie od alkoholu u osób starszych	338
12.3.1. Wpływ alkoholu na organizm osoby starszej	339
12.3.2. Objawy sugerujące uszczelnienie od alkoholu u osób starszych	339
12.3.3. Typy uszczelnienia od alkoholu u osób starszych	340
12.3.4. Problemy związane z diagnozowaniem uszczelnienia od alkoholu u osób starszych	340
12.3.5. Rola pielęgniarki w procesie diagnostycznym	341
12.3.6. Rola pielęgniarki w procesie leczenia	341
12.4. Uszczelnienie od leków u osób starszych	342
12.4.1. Różnicę uszczelnienia od leków u osób starszych	342
12.4.2. Objawy sugerujące uszczelnienie od leków	342
12.4.3. Rola pielęgniarki w procesie diagnostycznym	342
12.5. Podsumowanie	343
13. POSTĘPOWANIE WOBEC PACJENTÓW W ZŁYMSZYM WYNIKU LECZENIA CHOROBY CZERNI - Maria Szwedziak, Paulina Matczak, Justyna Gąsior-Białych	348
13.1. Opieka przedoperacyjna nad chorym w starszym wieku	349
13.1.1. Podstawowe działania diagnostyczne i pielęgnacyjne przed zabiegiem operacyjnym	352
13.2. Podsumowanie	353
14. OPIEKA PALLIATYWNA NAD PACJENTEM NIE WYLECZALNĄ CHOROBY - Justyna de Warden-Sabatino	358
14.1. Wstęp - opieka paliatywna i opieka hospicyjna	359
14.2. Opieka nad pacjentem z chorobą nowotworową	360
14.2.1. Organizacja opieki paliatywnej	360
14.2.2. Opilne zasady postępowania w opiece paliatywnej	361
14.3. Specyfika opieki paliatywnej u chorych w starszym wieku	362
14.4. Znaczenie bólu	366
14.5. Opieka psychologiczna nad pacjentem umierającym - rola pielęgniarki	370
15. WYBRANE ZDOPILNIE STARCIE WIEKOWE W PRAKTYCE PIELĘGNIACZKI - ZDOPILNIE STARCIE - Maria Matczak	381
15.1. Wprowadzenie w zagadnienie	381
15.2. Podsumowanie	387